

Antonia Pavlic
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227
7-8-8

CAN IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, AUGUST 28, 1968

STEV. LXVI — VOL. LXVI

Rdeči v Vietnamu se ženejo spet v napade

V zadnjih 8 dneh so rdeči imeli v bojih po poročilih zavezniškega vojaškega poveljstva mrtvih preko 6000 mož.

SAIGON, J. Viet. — Včeraj so rdeči napadli zahodno od Saigona kar na štirih krajih, nekje komaj 15 milj od roba mesta. Zavezniški opazovalci vojskovodnja opozarjajo na dejstvo, da se rdeči, odkar so izvedli veliki napad na Tay Ninh 18. avgusta, pomikajo s svojimi napadi vedno bližje Saigona. Vsi dosedanja spopadi, ki jih spravljajo v okviru "konvenčne ofenzive", ker naj bi bil njen cilj vplivati na demokratično konvencijo v Chicagu, so bili še izven področja znanja obrambe Saigona.

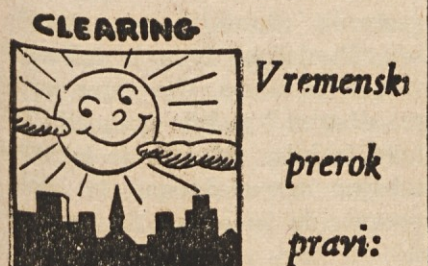
Ameriško poveljstvo poroča o novih ameriških zmagah na srednjem severu republike, kjer so rdeči v treh dneh imeli 511 mrtvih. Skupno so imeli rdeči v zadnjih osmih dneh preko 6000 mrtvih, kar je izredno veliko število za tako kratko dobo. Kljub velikemu številu mrtvih in kljub ostrim dolgotrajnim spopadom tako na severu kot v Osrednjem višavju, v okolici Saigona in v Mekongovi delti zavezniško poveljstvo še vedno ni gotovo, ali je to napovedana tretja velika ofenziva ali ne. Nekateri so bolj nagnjeni misli, da je to rdeči napor v zvezi z demokratično konvencijo.

Po zadnjih vestih so imeli rdeči pri bojih za taborišča Duc Lap v bližini meje Kambodže 643 mrtvih in so izgubili preko 200 kosov orožja, med njim tudi večje število strojníc in metalcev min. Zavezniška stran je imela tudi precej hude izgube. Sestreljeno je bilo eno letalo Super Sabre jet in 6 helikopterjev, padlo je 6 ameriških vojaških svetovalcev in 61 Montagnardov, 15 Amerikancev in 119 Montagnardov pa je bilo ranjenih.

Liberalna stranka za demokrate

NEW YORK, N.Y. — Ko je bil podpredsednik Humphrey preteklo soboto v New Yorku, se mu je posrečilo, da je pregovoril voditelje naše liberalne stranke, da bodo svojim pristavšem svetovali, naj glasujejo pri novembrskih volitvah za demokratiškega predsedniškega kandidata, ki ga bo izbrala demokratiška konvencija.

Ta sklep ni presenetil političnih opazovalcev, kajti člani liberalne stranke so do sedaj praviloma zmeraj podpirali demokratiške kandidate. Nekateri opazovalci so mislili, da bodo liberalni voditelji porabili to priliko, da kritizirajo politiko predsednika Johnsona, ki pri njih ni ravno najboljše zapisan. Liberalni voditelji se v take debate niso spustili. Verjetno hočejo še počakati, kako se bo odvijala volivna kampanja.

Večinoma sončno in milo. Najvišja temperatura okoli 73.

Črnski delegatje se sestali na konvenciji

CHICAGO, Ill. — Črnskih volivcev, ki so vsaj do sedaj glasovali redno za demokratiške kandidate, je bilo na milijone. Na demokratiških konvencijah se to komaj kaj čuti. Šele letos so na primer ugotovili, da je med demokratiškimi delegati le 337 črnih delegatov, med temi približno 60 žensk. Pravzaprav bi bila morala biti črna rasa bolj zastopana, toda črni delegatje se na svojem posebnem sestanku, ki so ga imeli, niso nad tem posebno spotikali.

Sklenili so, da se bodo od sedaj naprej redno sestajali na vsaki konvenciji in da bodo seveda zahtevali, da vse delegacije izvolijo zmeraj primerno število črnih delegatov. Letošnje število 337 črnih delegatov je že velik korak naprej; še leta 1964 je bilo na primer črnih delegatov le 128.

Črni delegatje so na svojem sestanku največ govorili o tem, da se njihovi rojaki še zmeraj ne zavedajo, da je treba hoditi na volišča, kadarkoli se ponudi prilika. Zato bodo pri letošnjih in pri prihodnjih volitvah napeli vse sile, da spravijo več črnih volivcev na volišča.

Na sestanku je bilo spravljeno na dnevni red tudi vprašanje lastne stranke. Večina prisotnih črnih delegatov je to idejo odbila.

NATO na zasedbo ČSR

BRUXELLES, Belg. — Vrhovno poveljstvo čet NATO je bilo iznenađeno, ni dobilo nobenega opozorila svojih obveščevalnih virov, da pripravljajo sile Varšavske zveze napad na Čehoslovaško. Sedaj preiskuje, kako je bilo to mogoče, in dela načrte za preprečitev bodočih iznenađenj. NATO bo morala tudi delno drugače razporediti svoje sile, ker vse kaže, da bodo poslej tudi v ČSR proti meji Zahodne Nemčije stale sovjetske divizije. Vse članice NATO so začele vrednost vojaške obrambne zveze gledati po vpadu na Čehoslovaško z novimi očmi. NATO je zopet važna, naravnost — neobodna!

Praga potrta kljub vrtni A. Dubčeka

Čehi in Slovaki, ki so se trdo držali proti zasedbenim četam, so včeraj navdušeno pozdravili Svobodo in Dubčeka, pa postali potrti, ko so zvedeli za vsebino "sporazuma".

PRAGA, ČSR. — Ko so se vrtnili Svoboda, Dubček Smrkovsky in drugi člani vodstva ČSR iz Moskve včeraj zjutraj, jih je Praga sprejela z zmagošlavnimi klici in silnim navdušenjem. Ko je začela prodirati v javnost vsebina "sporazuma", na katerega so morali v Moskvi pristati Svoboda, Dubček, Černik in drugi zastopniki ČSR, je legla na mesto potrtost. Navdušeni rodoljubi, posebno mladina, ki je vodila boj odpora proti zasedbenim četam, so pričakovali preveč. Upali so, da bodo s svojo odločnostjo in trdo upornostjo pomagali vodnikom ČSR do zmage. Ti so dejansko reševali, kar je bilo mogoče rešiti.

Tako je v "sporazumu", ki ga je objavila včeraj zjutraj Moskva, rečeno, da bodo ostale zasedbene čete v ČSR, dokler se tam položaj "ne normalizira". Kdaj bo to, bodo nemara odločili v Moskvi. Tudi potem bo del ruskih čet ostal v ČSR za "varstvo meje proti Zahodni Nemčiji", znamenje, da Moskva Čehom in Slovakom ne zaupa več in si hoče zato ohraniti stalno možnost vojaškega nastopa, če bi postali "protirevolucionarji" zopet preglasni.

Predsednik Svoboda in generalni sekretar Komunistične partije Dubček sta narodu govorila preko radia in mu razlagala težaven položaj, toda ta se kar ne more sprijazniti z "novo stvarnostjo". Pričakujejo namreč tudi vsaj delne omejitve svobode besede, tiska in zborovanja, ustavitve v se politične dejavnosti izven okvira Narodne fronte in propagiranje "prijateljstva" s Sovjetsko zvezo.

Cvetje v puščavi

LOS ANGELES, Calif. — Imperial Valley je sedaj znano središče vrtnarstva, nekdanje smatrali to dolino za popolnoma neprimerno za obdelavo in naselitev.

Virgin Islands dobe guvernerja za gospodarja

WASHINGTON, D.C. — Virgin Islands je do sedaj vodila federacija po svojih imenovanih uradnikih. Že pokojni predsednik J.F. Kennedy je predlagal, naj upravo vodi izvoljeni guverner. Kongres se je do letos obotavljal izglasovati primeren zakon. Letos ga je pa tik pred polletnimi počitnicami. Predsednik Johnson ga je te dni podpisal. Prvi guverner bo prevzel svoje posle 1. 1970, izvoljen bo pa prihodnje leto.

Za guvernerja bo najbrže izvoljen kak črnski politik, kajti večina volivcev pripada črni rasi. Kar bo na Virgin Islands še ostalo federalnega uradništva, bo podrejeno novemu guvernerju. Seveda guverner ne bo imel vseh takih pravic, kot jih imajo guvernerji v državah. Virgin Islands niso namreč država, ampak le samoupravno ozemlje ZDA.

Praška tragedija že vpliva na delo razorožitvene konference

ŽENEVA, Šv. — V juniju je bila slovesno sklenjena pogodba o omejitvi prometa in trgovine z atomskim in vodikovim strelivom. Da bo pogodba veljavna, jo mora podpisati poleg Amerike, Rusije in Anglije še 40 držav članic ZN.

Do sedaj je podpisovanje pogodbe kar dobro napredovalo. Zadnje dni se je pa zataknilo. Zahodna Nemčija je začela znova resno premišljevat, ali naj pogodbo podpiše ali ne. Švica je bila že na tem, da jo podpiše, pa je podpis odložila. Tudi Italija je začela premišljevat znova, ali naj pogodbo sprejme ali ne.

Prva jesenska seja razorožitvene komisije ZN bo prihodnji četrtek v Ženevi. Vsi napeto pričakujejo, ali se bo razburjanje radi praških dogodkov že toliko pomirilo, da bo komisija mogla misliti na plodno delo. Ako bodo države začele dvomiti v vrednost gornje pogodbe, potem ni treba pričakovati, da bi komisija mogla s pridom obravnavati druge točke dnevnega reda.

bo vodilo iz Alžirije v Francijo, Italijo ali Izrael, kakor hitro bodo odstranjene zadnje ovire.

VSE KAŽE ZA HUMPHREYJA

Ko se bližajo volitve predsedniškega kandidata na demokratiški konvenciji v Chicagu, kaže vse na to, da je imenovanje Humphreyja gotova stvar. Vodniki njegove kampanje trdijo, da imajo zanj 1541 "trdnih glasov", 229 več, kot je potrebnih za zmago. — Glasovanje o vietnamski vojni v volivnem programu je bilo preloženo na danes.

CHICAGO, Ill. — Konvencija demokratiške stranke je polna razburjanja, ki dobi tu in tam kar ostro obliko. Sinoči je konvencija najprej končala overitve delegacij. Sprejela je predlog odbora za overitve in dodelila polovico delegatov redni delegaciji Georgie, polovico pa pristavšem črnega državnega poslanca Bonda. To je regularne demokratiške delegatje tako razjezilo, da so nekateri od njih zapustili konvencijo. Oster je bil boj za priznanje regularne delegacije iz Alabame, ki pa je bila končno odobrena. Na dnevnem redu je bila razprava o vietnamskem delu volivnega programa, ki pa je bila preložena na danes, ko se je konvenčno delo tako hudo zavleklo zaradi razprav o overitvenju delegacij. Med zastoji in odmori so vodniki in podporniki posameznih kandidatov hodili med delegati in jih skušali pridobiti za svoje kandidate. Pri tem je bilo precej očitno, da je Humphrey že na konju in da bi se morala zgoditi že prava nesreča, da bi ne bil imenovan že pri prvem glasovanju.

Položaj o moči kandidatov je postal bolj jasev in ponedeljek zvečer in včeraj zjutraj, ko so vodniki delegacij Teksasa, Tennesseeja in Južne Karoline dali delegatom svobodo glasovanja že pri prvem glasovanju. Večina vseh treh delegacij se je izjavila za Humphreyja. Nekaj novih delegatov so temu nabrali vodniki njegove kampanje še včeraj čez dan in zvečer na sami konvenciji. D. O'Brien, ki vodi Humphreyjevo kampanje, je na konvenciji izjavil zadovoljno, da ima že 1,541 "trdnih glasov" za svojega kandidata, kar je 229 več, kot jih za imenovanje potrebuje.

Sen. E. J. McCarthy naj bi bil v razgovoru s časniki priznal, da nima izgleda za zmago, da je ta dejansko že zagotovljena Humphreyju. Vodja njegove kampanje je to kasneje zanikal in trdil, da časniki kandidata "niso prav razumeli".

Sen. McGovern se resno prizadeva za pridobitev delegatov, toda na njegovo imenovanje ni nikdar nihče resno računal, prav tako ne na imenovanje konservativnega južnega demokrata guv. Maddoxa iz Georgie.

Ko se bo danes popoldne ob

dveh konvencijah sestala k delu, bo prvo na dnevnem redu razprava o Vietnamu, nato pa glasovanje o tem delu strankinega volivnega programa. Humphrey zagovarja stališče administracije, ki noče končati letalskih napadov na Severni Vietnam, dokler ta ne pokaže dobre volje, medtem ko se McCarthy in McGovern in pristasi pok. sen. R. F. Kennedyja ženejo za takojšnjo in brezpogojno ustavitve vseh letalskih napadov na Severni Vietnam in za sodelovanje Osvobodilne fronte v vladi v Saigonu. Napovedujejo, da bo izid glasovanja precej pičel, da pa bo vendar dobilo večino stališče Humphreyja, oziroma sedanje administracije.

Rdeče garde izginjajo!

Po sodbi opazovalcev rdeče Kitajske v Hong Kongu so začele konservativne sile zmagovati nad rdečimi gardami. Šteti naj bi bili tudi Maovi dnevi.

HONG KONG. — Vrenja v komunistični Kitajski še ni konec. Komaj pred kratkim so prišle vesti, da je Mao nastopil proti dosedanjim strokovnjakom, vodnikom atomskega oroževanja, ker da niso dovolj uspešni. Sedaj prihajajo sem vesti, da utegnejo biti šteti dnevi tudi samemu Mau, ker so njegove rdeče garde začele izgubljati v korist konservativnih skupin in armade, ki se tudi nagiba na konservativno stran.

Poročila z vseh koncev rdeče Kitajske napadajo rdeče garde, govorijo o njihovem razpuščanju in razhajanju, pa tudi vtapljanju v tovarne in poljedelske komune. Pretekli teden je radio iz pokrajine Kwangtung poročal, da so tisoči dijakov odšli na farme ljudske armade. Sklepi o odvzemu "ohišnic" kmetom so ostali na papirju in bodo tam ostali, trdi eden od tukajšnjih poznavalcev razmer na Kitajskem.

Velika proletarska kulturna revolucija je imela svoj čas, zdise, da je višek prešla lani in da sedaj odhaja v zaton na nejevoljo ostarelega Mao-Tsetunga, ki je upal s pomočjo nje in rdečih gard poživiti pravega revolucionarnega duha komunističnega gibanja na Kitajskem in tudi drugod po svetu.

Iz Clevelanda in okolice

Zanimivo predavanje — V nedeljo zvečer ob osmih bo predaval v Baragovem domu č. g. Vinko Zakelj o verskem in prosvetnem življenju slovenskih naseljenčev v zahodni Evropi, kjer je vsa povojna leta njihov jušni pastir. Vsi vljudno vabljeni!

Visoka starost — Jutri bo Mrs. Jennie Vokac, 1165 E. 61 St., dopolnila 92 let. Dolgoletni naročnici lista in zavodni Slovenci čestitamo k rojstnemu dnevu in ji želimo še mnogo zdravlja in zadovoljstva.

Novi knjigi — V Slovenski pisarni v Baragovem domu na 6304 St. Clair Avenue imajo na razpolago novo Družinsko Sv. Pismo Nove zaveze, ki ga je založila Mohorjeva v Celovcu, in povest "Zavržena ači". Sv. Pismo stane \$8, povest pa le \$2!

Prijazen obisk — Včeraj so obiskali urad Ameriške Domovine in si ogledali listarko g. Frank in ga. Ana Černivec iz Madisona, Ohio, v spremstvu sina Jožeta Černivca, ki je prišel iz Nemčije na krajši obisk k očetu. Oče in sin se nista videla dolgih 24 let. Mlademu g. Jožetu želimo, da bi med ameriški Slovenci preživel nekaj res lepih in veselih dni ter srečno vrnitev na službeno mesto. Hvala za obisk!

Naznanilo — Stajerski klub sporoča, da so vstopnice za banket v počastitev škofa dr. Držečnika v prodaji pri g. Mirku Antlogi, 6516 St. Clair Avenue in pri vseh članih kluba.

V Ohio porast zločinov lani dosegel kar 31%!

CLEVELAND, O. — Med tem ko je povprečno število zločinov v preteklem letu porastlo po vseh ZDA za nekako 16%, je porastlo v državi Ohio kar za 31%. Gre za hude zločine, kot so umori, posilstva, ropi, poboji, vlomi. Clevelandčani se lahko tolažimo s tem, da naše mesto ni najslabše med velikimi mesti Ohia. Povprečno pride na 100,000 prebivalcev v Clevelandu "le" 1914 hudih zločinov, medtem ko jih pride na isto število prebivalcev v bližnjem Akronu 2137, v glavnem mestu države Columbusu pa celo 2234.

Od celotnega števila 157,486 zločinov, kolikor jih je bilo uradno zabeleženih v državi Ohio tekom leta 1967, je bilo izvršenih na podeželju le okoli 17,000, vsi ostali pa v velikih mestih in njihovih neposredni okolici. Zivljenje na deželi je torej še vedno sorazmerno varno!

Alžirija bo vrnila izraelsko letalo

PARIZ, Fr. — Zmerni del vlade je odločen vrniti 23. julija letos zaseženo in v Alžirijo privedeno izraelsko potniško letalo Boeing 707. Arabski komandosi so se ga polastili na letu iz Rima v Izrael in prisilili pilota, da je letel v Alžirijo.

Pritisk mednarodne zveze potniških pilotov je pripravil Alžirijo do odločitve, da bo letalo vrnila. To bi se menda že zgodilo, pa se nekaj trdovratnih nacionalistov v vladi temu še vedno upira. Tehniki Air France so letalo že pregledali in ga usposobili za let. Francosko moštvo ga

Naša politika se ne zanima preveč za dogodke v Pragi

CLEVELAND, O. — Kdor se zanima, kakšen vpliv je nastal v Ameriki 1. 1956, ko so ruski tanki ponovno vdrl v Budimpešto in s silo vpostavili nov komunističen režim, ki je bil že naprej "odoben" po Moskvi, se je moral sedaj čuditi, kako malo je bilo v naši politični javnosti zanimanja za dogodke v Pragi. Res je časopisje obširno pisalo o tem, kar se je ali naj se je godilo v Pragi, toda poročila se niso tikala zakulisnih nagibov, ki naj bi bili dogodke sprožili. Tudi radio in televizija sta v glavnem poročala le o zunanjih dogodkih. Znova se je pokazalo, kako malo ve Amerika o tokovih, ki porajajo odločilne momente v komunistični politiki. Dosti je bilo moraliziranja, da Moskva ne bi smela tako postopati, toda to so bile le prazne besede, saj je vsakdo vedel, da v Kremlju ne dajo dosti na pridigarje, posebno ne na take, ki sami nimajo zmeraj čiste vesti, ako namreč presojava ameriško politiko s komuni-

stičnih vidikov.

Zdi se nam, da je to napačno. Rusija je še zmeraj druga najmočnejša država na svetu in za Ameriko bi se že spodobilo, da bi bolj sledila tokovom moskovske politike, saj se dajo vsaj v glavnih potezah zmeraj ugotoviti.

Pomanjkanje razumevanja za moskovsko politiko so naravno pokazali tudi vsi naši predsedniški kandidati. Nihče med njimi se ni dvignil na narodno raven in z nje presojal ruske nagibe za vdor v Čehoslovaško. Vsak je vdor skušal izrabiti za svojo propagandno politiko. Kolikor toliko sta se iz zadrege izmuzala Nixon in Humphrey. Oba sta vdor obsodila z moralnega stališča, kar je prav, toda morala bi povedati, kako gledata nanj s političnega vidika. Tako pa javnost nič ne ve, ali so dogodki v Pragi kaj vplivali na njihovo sodbo, kakšna naj bo naša politika do Kremlja. Da ne bomo krivični: lahko je mogoče, da bo Humphrey o tem govoril na konvenciji,

dočim Nixon hoče najpreje slišati Humphreyja, nakar bo povedal svoje misli.

Slabše so se obnašali ostali demokratiški predsedniški kandidati. Posebno McCarthy se je postavil na stališče, ki ga ni nihče pričakoval. Zanj nimajo dogodki v Pragi posebnega pomena. Se mu zdi, da je Johnson pretiraval njihovo važnost, ko je sklical na posvet Narodni varnostni svet. McCarthy ne varčuje s kritiko na Johnsonovo politiko v Vietnamu, ki ji je že naprtil vse politične grehe. Moskva je pa papravila v Pragi še hujši političen greh, saj je s silo vdrla v državo, ki krčevito brani svojo neodvisnost od Kremlja. McCarthy se v to ne spušta.

Malo je posvetil svoje pozornosti praškim dogodkom tudi guverner Wallace. Pa je ostal vsaj dosleden. Vidi v praških dogodkih samo dosledno komunistično politiko, ki gre preko vseh moralnih pregrad, da bi dosegla svoj cilj. Po njegovem je Amerika napravila

kardinalno napako, ko je pod režimom pokojnega F. D. Roosevelta odobrila 1. 1945 znani jaltski sporazum. S to svojo pripombo je Wallace le dokazal, da je prespal politično dobo po 1. 1945, kar pa pri naših južnih konservativnih politikih ni nobena redkost.

Nad dogodki v Pragi se tudi malo razburja naša diplomacija. Omejila se je na tradicionalne proteste, sedaj pa čaka, kaj bo prišlo. Njen molk je močno vznemiril vse prijatelje češkega naroda, saj se čutijo deloma tudi sami osebnostno prizadeti. Moskva je namreč znova pokazala, da hoče biti za železno zaveso sama gospodar, pa naj svobodni svet napravi v zavesi še toliko malih luknjic, ki skozi nje curkajo svoboda na vzhodno stran zaves. Curlja že lahko, pa kaj ako Moskva potem z eno samo metlo takoj zbrise vse uspehe takega curljanja. To je moment, ki bi morala naša diplomacija nekaj več misliti o njem.

I. A.

National and International Circulation	
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July	
Manager and Editor: Mary Debevec	
NAROCNINA:	
Združene države:	
\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 meseca	
Kanado in deželo izven Združenih držav:	
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 meseca	
Petkova izdaja \$5.00 na leto	
SUBSCRIPTION RATES:	
United States:	
\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months	
Canada and Foreign Countries:	
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months	
Friday edition \$5.00 for one year	
Second Class postage paid at Cleveland, Ohio	
33	No. 166 Weds., Aug. 28, 1968

Letošnje volitve in črni volivci

Pomen črnih volivcev pri volitvah je narasel šele v tem stoletju. Največji zagon je pomenu dala politika pokojnega F. D. Roosevelta. Zvaril je namreč znano koalicioj unij, narodnih manjšin in črne rase in z njo napravil demokratsko stranko za večinsko v deželi. Kakor hitro je bila rojena ta koalicija, se republikanci z lastno močjo niso več mogli dokopati do Bele hiše. Le Eisenhowerjeva priljubljenost jim je za 8 let odprla vanjo vrata.

Ves čas po l. 1932 so bili črni volivci najzvestejši člani demokratske stranke, Seveda niso bili zadovoljni s strankino politiko, južne demokrate so naravnost sovražili, toda od stranke same pa niso nikoli v večjem številu in trumoma odpadli. Zdi se, da je te dobe konec. Ni malo vzrokov za tako spremembo.

Demokratska stranka je predolgo na vladi, da je ne bi oblast že razjedla, politiki rabijo tudi izraz korumpirala. Skupine raznih interesentov so dobile prevelik vpliv nanjo. Ne bi mogli reči, da so bili demokratski predsedniki slabi, sposobnosti in dobre volje jim gotovo ni manjkalo. Toda demokratski politiki niso bili zmeraj na višku. To smo čutili vsi, seveda tudi črni volivci.

Pojem narodne manjšine je začel bledeti. Zmanjkalo je dotoka novih priseljencev, otroci prejšnjih priseljencev so pa že vživali v novo domovino in pozabili na staro. Povrhu so se ravno voditelji narodnih manjšin kar hitro vtopili v ameriški srednji stan in postali njemu enaki v svojem delu in svoji miselnosti. Narodnim manjšinam je začelo primanjkovati voditeljev, ki bi bili zakoreninjeni v preteklosti.

Svoj razvoj je doživel tudi tretji steber demokratov: unije. Prvotna solidarnost je začela pešati, ozki poklicni interesi so začeli prevladovati, velikokrat ravno v škodo črnem. Povrhu so hotele unije dobivati vedno več vpliva na demokratsko politiko, kar seveda ni bilo prav neunijskim demokratom, med njimi tudi črnim.

Duhovno preobrazbo je doživela tudi ameriška črna rasa. Začela se je zmeraj bolj zavedati svojega težkega gospodarskega in socialnega stanja, začela iskati krivice in razloge in jih skušala najti le v okoliščinah, ki zanje rasa kot taka ni odgovorna. Tako so se črnci začeli zavedati svoje rasne kolektivne "osebnosti", kar je dvignilo njihov interes za politične in ostale državljanske pravice.

Duhovna preobrazba je rodila tudi razkol med njimi, ki je pa prišel šele zadnje čase do prave oblike in pravega pomena.

Dolga desetletja so črnci stremeli za integracijo z belo raso. Želeli so postati v njeni družbi enako vredni belim rojakom, obenem pa biti pripadniki istega naroda. Od želja do uresničenja je pot dolga in posuta z ovirami. To so spoznali tudi naši črnci. Pregledali so vse ovire na poti do integracije in prišli do zaključka, da je integracija v belo raso zanje nedosegljiv ideal, in našli so drugo pot za bodočnost svoje rase, ki vodi v segregacijo. Ne potegujejo se več za ravnopravnost od človeka do človeka, v mislih imajo ravnopravnost med rasami. Vsaka rasa naj bo sama zase, stiki naj bodo omejeni, kar se le da, toda obe rasi, črna in bela, morata biti ravnopravni v vseh pogledih.

Niso pa takih misli že vsi črnci, ideja o integraciji je opešala, toda še ni zamrla. Tako imamo danes med črnci tri struje: tisto, ki se vleče za ravnopravnost od človeka do človeka, ki je torej za integracijo; tisto, ki se vleče za ravnopravnost od rase do rase, drugače pa za ločen obstoj, ki je torej za segregacijo, in končno nevtralne črnce, ki se ne morejo odločiti ne na eno ne na drugo stran. Vse to ima naravno tudi svoj vpliv na politično filozofijo črne rase.

Črna rasa se zaveda, da je v veliki manjšini, saj jo je komaj 10%, ve pa tudi, da ima smisel za solidarnost in disciplino, ki je bela večina nima, ker je že razdeljena na preveč strank, frakcij, struj, tokov itd. Na političnem polju tako stanje govori v prid kompaktni manjšini. Česar ne doseže s svojim številom, doseže s svojo strnjjenostjo, disciplino, spretnostjo v kovanju političnih koalicij itd.

Vsega tega smo se dobro zavedli šele lani in letos, ko smo imeli primarne volitve in novo razmejitev volivnih okrajev. "Višji" strankarski interesi so narekovali strankama, da sta prikojili marsikak volivni okraj tako, da bo črna rasa dobila večino že sedaj ali pa vsaj v bližnji bodočnosti. Nova razmejitev clevelandskih volivnih okrajev za kongresnike nudi za to klasičen vzgled. Da dobijo clevelandski črnci svojega zastopnika v predstavniškem domu, so bili pahnjeni iz večinske skupine v manjšinsko beli demokracije, ki pripadajo narodnim manjšinam.

To pa še ni vse! Amerikanec živi na kolesih, se neprenehoma seli. Kdo more jamčiti, da bo pri prihodnji razmejitvi še več takih okrajev, kjer bodo črnci volivci dobili svoje kongresnike na račun bele manjšine. Mnogi se nad tem

pojavom jezijo, ne pomislijo pa, da so bili do sedaj črni volivci le prevečkrat razbiti na razne volivne okraje, akoravno so živeli strnjeno, samo, da so prišli do cilja apetiti raznih belih politikov.

Seveda beli politiki računajo, da jim bodo črni volivci izkazali hvaležnost. Verjetno se motijo. Črnci že prehajajo na nove politične pozicije: se smatrajo kot celota, ki bo od demokratske stranke zahtevala zmeraj več odškodnine za glasove svojih črnih rojakov. Kakšne posledice bo to imelo na politiko, bomo videli deloma že pri letošnjih jenskih volitvah za predsednika in Kongres.

I. A.

BESEDA IZ NARODA

Mariborski škof prispel v New York

NEW YORK, N.Y. — Z letalom SWISSAIR je v petek, 23. avgusta, ob 4.15 popoldne priletel na letališče J. F. Kennedy peti naslednik A. M. Slomška, škof dr. Maksimilijan Držičnik.

Na letališču so ga sprejeli: župnik slovenske fare sv. Cirila v New Yorku father Rogan s svojim kaplanom fathrom Bertrand Kotnikom in dopisnikom Ameriške Domovine g. Tone Osovnikom, župnik slovenske fare sv. Križa v Bridgeportu father Hribšek s cerkvenima odbornikoma Jožefom Bojnecem in Antonom Lagoja, č. g. dr. Blatnik in moja malenkost.

Večina letal, ki pridejo iz Evrope, imajo veliko zamude, ker morajo včasih po dve uri krožiti nad newyorškim letališčem, predno dobijo znak in dovoljenje za pristanek. Imeli smo srečo, da je škofovo letalo imelo le pol ure zamude.

Ob veselem srečanju ga je pozdravil newyorški župnik father Rogan in mu izrekel prirčno dobrodoščilo: "Ameriški Slovenci Vas z veseljem in ljubeznijo sprejemamo in želimo, da bi se med nami počutili kakor doma."

Srečanje je bilo res prirčno. Opazoval sem škofa, kako je zaskrbljen korakal po stopnicah iz letala. Gotovo je mislil, kam naj se obrne, če ne bo nikogar tu. Ko nas je opazil, je veselo zamahnil v pozdrav.

Ko sem ga vprašal, če je kaj utrujen, je pogledal na uro in rekel: "Pri nas je sedaj že 9 ura zvečer in jaz sem že 19 ur na poti."

Father Richard nas je s svojim avtom peljal v svoje župnišče. Ob pol sedmih zvečer je škof maševal. Po njegovi uri je bilo to okrog polnoči, zato smo mu rekli, da ima "polnočnico".

V soboto popoldne ob enajstih je škof imel slovensko mašo. Cerkev sv. Cirila se je skoraj napolnila s slovenskimi verniki. Ganljivo je bilo videti, ko je večina navzočih med mašo preejala sv. obhajilo. Med mašo je imel škof lep in vzpodbuden nagovor. Pohvalil jih je, da so v tako lepem številu prišli k maši. Nekateri so svoje počitnice preložili, drugi prekinili, da bi se lahko srečali s slovenskim škofom.

Po maši so šli vsi navzoči v cerkveno dvorano, kjer je župnik pozdravil škofa in izrazil svoje in veselje faranov nad njegovim prihodom. Nato je prevzvišenega pozdravil v imenu akademikov in v imenu mladine sploh dr. Ludwig Burger. Fant in dekle v narodnih nošah stamtu nato izročila šopek rdečih nageljnov.

Nato je govoril škof, vidno ganjen nad udeležbo newyorških Slovencev in jih vzpodbujal, naj ostanejo zvesti sveti Cerkvi in svoji domovini. Svoje otroke naj učijo spoštovati in ljubiti slovensko domovino in vzbujati v njih ponos, da so otroci slovenske krvi.

Temu prisrčnemu sprejemu je sledilo kosilo duhovnikov v župnišču in po kosilu smo se fathrom Hribškom odpeljali v Bridgeport.

Lep in prisrčen je bil začetek škofove poti po Ameriki. To je predvsem zasluga župnika fathra Rogana, ki je vodil vse pri-

prave in s svojo iskreno gostoljubnostjo vplival, da se je škof res počutil doma.

V kratkem več o potovanju. Upam, da bo naš slovenski Cleveland pripravil g. škofu prav tako prijeten sprejem in da se bodo clevelandski Slovenci v velikem številu udeležili sv. maše pri Lurški votlini na Chardon Rd. v nedeljo, 1. septembra, ob enajstih popoldne in banketa po sv. maši v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

Father Varga

Pozdravljeni!

NEW YORK, N.Y. — Med ameriške Slovence je prišel mariborski škof prevzvišeni dr. Maksimilijan Držičnik.

Pred 34 leti sem ga prvič srečal. Bil je takrat kaplan v Celju. Kadarkoli sem kasneje kaj bral ali slišal o njem, vedno mi je stopila pred oči podoba mladega, blagega, visoko zravnaneega in resnega kateheta, ko se je vračal po Kralja Petra cesti iz šol v župnišče. Spomin na osebo, ki je dolgo nismo videli, je mnogo bolj živ, ako je postavimo v okolje, kjer smo jo resnično srečali.

Po 33 letih sva se danes zopet srečala. Leta bojev, trpljenja, preiziranja, razočaranj so upognila krepko pohorsko postavbo in sneg je pobelil njegovo glavo. Toda g. škof ne govori o tem. On govori o svojih uspehih, o sedanjosti, gleda v bodočnost. Oči se mu zasvetijo in preko obraza se razlije odsev sreče in zadovoljnosti, ko govori o tolikih duhovniških poklicih (presegajo predvojno stanje), o uspehih svojega malega semenišča in o novih in novih načrtih. Srečen narod, ki ga vodi tak škof.

Škof Držičnik se je mnogo naučil od svojega svetniškega prednika Slomška. Meni je najbolj ugajala njegova pridiga in kasneje njegovo kramljanje v dvorani pod cerkvijo. Vse je tako naravno, jezik tako preprost in vsakemu dostopen, prednašanje tako lahko, kakor nalašč za nas, ki smo tekom let toliko slovenskih besed pozabili. On tudi zelo rad čita škofa Slomška. V njegovih preprosti stavkih je vendar toliko globoke modrosti.

Kadar je v Sloveniji prišel škof v faro, je bil ljudski praznik. Newyorški Slovenci smo ga imeli v soboto. O tem bodo poročali drugi. Slovenci po širni Ameriki, ko bo škof Držičnik v fari, imetje ljudski praznik, udeležite se njegovega sprejema! Ne bo vam žal. On je škof, on je slovenski škof.

Ko se je pred leti vrnil iz Beograda v Ameriko škof Hurley, prvi papeški legat v Jugoslaviji, ga je obiskal pokojni dr. A. Kuhar. Ob povratku mi je dr. A. Kuhar pripovedoval o svojem obisku in vtisih, ki jih je legat naj učijo spoštovati in ljubiti slovensko domovino in vzbujati v njih ponos, da so otroci slovenske krvi. "Vprašal sem ga, kaj pa slovenska škofa?" Škofu Hurleyu so se orosile oči in njegov glas je bil mehkejši. Rekel je: "Bog je dal Slovincem v težkih časih izredna škofa. To, kar doseže s svojo trmo in borbenostjo v Ljubljani Vovk, to ali pa še več doseže s svojo blagostjo in potrpežljivostjo in svetniškim življenjem

v Mariboru Držičnik. Jaz sem škof, pa nisem vreden, da zavežem pentlje na njunih čevljih."

Škof Hurley je lani umrl. Kako bi bil vesel, če bi mu bilo dano pozdraviti v svobodni Ameriki škofa Držičnika. Mi pa to priliko imamo.

Ko sem se danes zjutraj po tolikih letih srečal s škofom Držičnikom, sem se spomnil besed škofa Hurleyja in tudi meni so se za trenutek orosile oči.

Prevzvišeni!

Hvala za obisk in dobrodošlico med Slovenci v Ameriki.

Nekdanji Celjan

Štajerski klub se zahvaljuje

CLEVELAND, O. — Po uspelim pikniku vsem prijateljem, ki so nas obiskali in podprli s tem fond za Slovincem, prisrčen: Bog plačaj! Čisti dobiček znaša \$900.

Zahvaljujemo se g. Ivanu in Marici Novak iz Euclida, ki sta za to priliko priredila prodajo "srčkov" na stojnici. Sama sta izvedla vse dobrodušno in prostovoljno. Odličn vzgled požrtvovalnosti!

Hvala g. Karlu Faisu in soprogi za vse delo okoli raznjev in pripravah že med tednom. Kuharica Lojzka, ga. Feguš, je žrtvovala celo nedeljo in čas med tednom za piknik kluba. Hvala, Lojzka!

Hvala Mrs. Zelenik iz Belokranjske, katera Štajercem vedno zvesto pomaga. Klub je hvaležen Rudiju in Mrs. Kristavčnik, ki vedno s svojim tovarnjakom prevažata klubo robo. Hvala vsem, ki so pomagale v kuhinji in prinesle pecivo.

Poudariti moramo, da je orkester "Veseli Slovenci" igral brezplačno. Mnoga hvala orkestru!

Po zahvali imamo novo prošnjo, da nas zopet obiščete v nedeljo, 1. septembra, ob eni popoldne na banketu v Narodnem domu na Holmes Avenue v Collinwoodu.

Odbor Štajerskega kluba

Romanje protikomunističnih borcev Tabor v Milwaukee in k grobu škofa Rožmana

CLEVELAND, O. — Ob tem potrebnem romanju se mi zdi danes potrebno še enkrat poklicati v spomin, kako hinavsko in zahrbtno so se pripravili bivši člani nepotrebnega in po banu Natlačena razpuščenega "Slovenskega društva" in dopisniki "Dejanja" za odhod v gozd kot člani Osvobodilne fronte. Kot sami izobraženi so imeli pripravljene natančne podatke o vseh meščanih, o katerih so bili prepričani, da bodo ostali pri narodu. Nekatere so celo predreno opozorili, da jim bijejo zadnje minute za odhod v gozdove. Kako je bilo po drugih centralnih uradih v Ljubljani, ne vem. Glede pošne direkcije se dobro spominam, da so terenci med nami že v tednu pred Veliko nočjo postali kar napol javni tako, da vsak, ki je bil pod grožnjami siljen v gozd, se svojemu kolegu ni niti upal povedati, kaj se je zgodilo, ampak je v trepetu molčal.

Kakor vsako leto smo imeli tudi ob napovedi prihoda italijanske okupatorja na Veliki četrtak samo do popoldne redno službo, od pol dne naprej pa dežurno in uradnikom redne službe, se nekatere ni prav nič mudilo domov. Urad dežurnega je bil običajno v prezidiju. Kar naenkrat so se pričela vrata odpirati in meni sumljivi kolegi so me spraševali, ako morejo govoriti z direktorjem. Vsak se je moral na mojo izjavo prazen vrniti: "Ob dežurni službi se dežurni uradnik sam pogovori, ako je nujno, z direktorjem."

Ti nenavadni obiski so mi po-

stali zelo sumljivi in ko je bil zadnji zavrnen, sem zaprl službeno sobo in brez orožja pregledal s slugo prav vsako sobo in po pregledu ukazal slugi, vsako sobo zakleniti in drugi dan ob redni službi samo prizadetemu uradniku ključ izročiti. Pri tem obhodu sva s slugo bila presenečena, da so v več sobah včasih po več uradnikov stikali glave skupaj in se nekaj posvetovali. "Blizajo se hudi časi, in vas, kot dežurni, pozivam, da takoj zapustite uradno poslopje, ker bova s slugo vse prostore do rednih uradnih ur zaprla." Bilo je nato nekaj protestov in groženj, vendar mi je uspelo te tiče izgnati in napraviti poročilo. Medtem stopi pred mene predrzo uradnik Jurgele, ki so ga katoliški krogi, zlasti dr. Korošec, kot pohabljenca doštudirali in celo katoliški uradniki podprli, da je po enem letu bivanja na dunajski kliniki prenehal s pohabljenostjo, in reče osorno kar tovariš: "Ti imaš doma štiri nahrbtnike, namenjene za tvoje otroke, ko bodo morali se ločiti od staršev. Zdaj se je pa položaj tako spremenil, da se jim ne bo treba umakniti, zato boš te nahrbtnike moral čim prej meni ali našemu pooblaščenцу izročiti." Potem stopi še bližje, me potiplje pod brado na vrat s prstom in reče: "Ako teh nahrbtnikov ne dobimo, potem boš crknil, bela svinja." To je bil kolega, ki sem ga med operacijo z drugimi kolegi v delu in z denarjem podpiral prav eno leto. Kako da nihče ni prišel po nahrbtnike, mi še danes ni jasno. Morda so takega poslali in se je uprl, ker sem Jurgele zagrozil: "Prišel bo res po mene, toda kot star borec iz prve vojne te zasigram, da oditi ne bo mogel, ker ga bodo odnesli." Ti nahrtniki so mi zelo koristili, ker sem vsakega kot begunec napolnil in so bili fantje zelo veseli, ker so bili za več dni oskrbljeni za neznano potovanje.

Ko sem po opravljeni dežurni službi zapuščal poslopje, naletim pred poslopjem na bana dr. Natlačena, ga pozdravim in me ustavi: "Gospod inšpektor, ali je ta lepak dovolj visoko in bo učinkovit?" Lepak je bil v višini drugega nadstropja nalepljen. Pozival je prebivalstvo, da vsakdo ostane na svojem mestu in pri svojem poslu in naj ne sprotuje okupatorju in naj od okupatorja zahteva po mednarodnem pravu svoje državljanske pravice. Moj odgovor: "Sijajna vsebina, tudi dovolj visoko je plakat prilepljen, toda že pozno je objavljen; od pošte so poročila in sem jih danes kot dežurni na pošti mnogo prejel, da drhali že ropajo po deželi in prve žrtve so že padle." Ban se je prestrašen poslovlil in mi priporočal, da kot kat organ naj ne zapustim moje funkcije, ker zelo bom potreben.

Od tega časa dalje je moja nepozabna, zvesta žena vsak dan iz hiše šla gledat na cesto, če že hitim s kolesom domov. Kmalu se je pokazalo, da je imel ban Natlačen prav, ko mi je svetoval, naj ostanem na službenem mestu. Že prve tedne so ostali podeželski uradi brez denarja in to za najnujnejše nočne prejeme. Takoj se lotim referata. Takratni šef Grazzioli nam takoj za ves zaostanek nakaže 270,000 lir in potem so sledila redno vsa nakazila vsak termin redno, kakor je zapadlo. Tudi poštno hranilnico smo preskrbeli za izplačilo plač in zlasti pokojnin. Komunisti so po deželi že pridno ropali, požigali in pobijali. Čast vsem uradnikom, ki se niso bali rdečih groženj in celo v nadurah storili vse, kar je narod potreboval. Toda o žrtvah, ki so padale po komunističnih terencih, ki so se upirali izročiti komunističnim terencem državno imovino, do danes ni nihče pisal, še manj pa se jih spominjamo.

Podeželski poštni uradi so doprinali nadčloveške žrtve za narod. Ob najtežjih naporih in

nočnih službah so vršili službo. Prespali so se največ podnevi, ker so bili stalno v strahu za roparski napad. Naj omenim samo eno poštno trgovino, ki je že nad petdeset let poslovala v isti hiši in vasi. Ob treh ponoči so izpraznili trgovino in cenili ukradeno blago na 25,000 lir in dali priznanico za 40,000 lir, tako jim je trgovec še v gotovini moral dodati 15,000 lir. Naslednik tega trgovca še danes nima ne blaga ne denarja povrnjenega, pač pa so ga ob "osvoboditvi" zaprli in je iz ječe bil vrnjen resno bolan. Ker je bilo pri pošti direktorji mnogo gnilobe z direktorjem vred, so se skladišča praznila in vozni park je bil vedno manjši. Terenci so pa vršili navidezne preiskave, ki so vedno bile brez uspeha. Hvala Bogu, da pri nakazilni oblasti ni bilo nobenega terenca. Zato so bili terenci pridno na delu, da se znebijo poštenih uradnikov in so jih ovajali policiji in pomočnik direktorja dr. Lang, ki so ga pozneje Nemci obesili kot komunistu, je skrbel za zbiranje takih poštenih uradnikov in jih pošiljal v Dachau. Tako so tudi mene protizakonito upokojili, kot ves čas službe odlično cenjenega in po dveh mesecih dali na listo za Dachau. Dober prijatelj, upravnik pošte Ljubljana, mi zaupa listo in v prvem pogledu sem na prvi strani naštel z nenoj 17 odličnih antikomunistov, ki sem jih s pomočjo škofa Rožmana v enem dnevu rešil in še noč dodal, da smo bili rešeni Dachaua. Vse ugledne vrhove antikomunistov sem moral obiskati in izjave z ostrim protestom izročiti takratnemu politijskemu direktorju dr. Hacinu.

Po nasvetu podpolkovnika mojega sošolca in prijatelja Milka Vizjaka sem se rešil v domobranec in z 18 možmi vršil na Ježici skrajno nevarno službo, sam Bog ve, da je imela ta četita toliko blagoslova, da ves čas službe nismo imeli nobenega mrliča. Kapetan Stamenković, odlični vojak, pa je v nočnih prostih urah skrbel za strumno vojaško vzgojo, četudi smo bili vsi stari vojaki.

Pri tem je naša četica tudi imela priliko videti, kako so bili za narod potrebni domobranci in koliko življenj je bilo rešenih, ko smo zapustili domovino. Zelo se čudim, da danes izkazuje tem žrtvam 15,000 v Kočevskem Rogu živih pokopanih, ko je na dlani, da so nas domobranci morda 25,000 civilnih beguncev rešili. Pri spominskih proslavah se nas zbere morda nekaj sto, pa še ti so bivši aktivni borci. Od Slovencev bi pričakovali več hvaležnosti, ta namreč rodi lahko novo ljubezen in slednja nam da moč za povezanost borbe za svobodo. Tako ne smemo pozabiti biti hvaležni mrtvemu mučeniku, našemu modernemu Mojzesu, škofu Rožmanu. V nočnih urah je škof reševal rojake pred strelom ne glede na politično prepričanje prizadetega. Niti na Sv. večer, ko so nanj čakali gostje, ni miroval z reševanjem talcev. "Prevzvišeni že vedo, zakaj so vas kot prvega poklicali, kaj pojdtite k njemu," me je opomnil prelat Nadrag, čeprav sem bil morda več kot deseti na vrsti. Ko sem vstopil, mi škof prijazno odzdravi, vzame v roke moj papir in jaz se opravičim, da mi je prelat Nadrag svetoval, naj se takoj odzovem vašemu vabilu. Prizadet je bil moj kolega komunist, družinski oče za ustrelelcev in je tudi že prejel poslednje zakramente po patru Tomincu. Takoj prime za telefon in kliče na vse strani, celo generalu Robottiju ni prizanesel. "Preden bo žena, ki čaka na stopnicah, doma, bo njen mož pri družini," je bilo sporočilo in tako je bilo. Mož se je izkazal skrajno nehvaležnega, bi bilo preveč, da bi o tem še kaj pisal.

Vsi moramo biti hvaležni spomnu na generala Rupnika, ki je

(Dalje na 3. strani)

F. S. FINZGAR:

MIRNA POTA

Strgar je še enkrat ponovil: "Zaroka bo torej ta dan zvečer. Vabili ne bomo nikogar razen tvojih staršev, Rudi. Prenočiti jima ni treba v hotelu. Saj imamo dovolj prostora pri nas. Kako misliš?"

"Trdno upam, že vem in nič ne dvomim, da se te slovesnosti oče in mati z veseljem udeležita."

"Lepo bo," je Strgar ves vesel pritril in se ozrl na ženo: "Zena, vse je sklenjeno, kakor je prav. Vso skrb za ta večer pa izročam tebi."

Mama si je otrla solzo, rekla ni nič.

Dnevi pred zaroko so bliskoma potekali. Vsi Strgarjevi z ženinom vred so imeli polno opravkov. Obvestila so bila natisnjena. Pri Strgarjevih so imeli Irma, Zora in Rudi zadnje dni resnično zadrego s pisanjem naslovov. Strgar je vsak dan napovedal novih imen, ko je imel polno znanec blizu in da-leč. Mama je že sedemkrat prevrgla jedilni načrt za večerjo, preden se je odločila.

Proti večeru pred zaročnim praznikom se je Irma tiho umaknila. Odšla je na grič v kapucin-sko cerkev, se zamislila v preteklo življenje in potem počakala starega, belobradega meniha. Hotela je postaviti mejnik svoji brezskrbni mladosti, ki ji res ni imela kaj očitati. Skrbni starček ji je vtil poguma v nesmirno srce. Izročil jo je v varstvo njene patrone in jo opozoril: "Ljuba moja duhovna hči, sedaj stopaš v lepo, a resno življenje. Vsako človeško življenje pa je križano in še posebej za žene velja star in skušen pregovor naših dobrih mater, ki so hčeram napovedovale: 'Ko se poročiš, se v križe položiš.' Za vsako uro srečnega življenja bodi Bogu hvaležna, vsak križ vdano zadeni na rame in poprosi: Moči mi daj, moj Bog."

Irma je solzna pokleknila pred oltar Brezmadežne. Pomolila je, nato se vsa sproščena in srečna vrnila domov.

Ob odhodu od Strgarjevih pri večnih vratih, do kamor ga je spremila Irma, jo je Rudi hotel poljubiti.

"Nikar!" se mu je Irma umaknila. Rudi se je začudil, pa mu je razodela: "Majhno žrtev sem si naložila v cerkvi, da te do zaroke ne bom poljubila. Saj me razumeš?"

Rudiju so skoraj solze navzele v oči. Dolgo ji je stiskal roko, preden je odšel.

X

Na praznik sta se pripeljala oče, višji svetnik Karel Slak, in mamica. Rudi ju je čaka! na postaji. Oba sta bila zelo slovesno oblečena. Sin se je pošalil z mamico, češ "saj boš še zaročenki Irmi kos, tako deklško slovesna se mi zdiš".

"Če se pokažeš neznanim ljudem, bodi, kakor se za stan spodobi," mu je ponosno odgovorila mati.

"Pojdimo!" je resno pripomnil oče. Rudi ju je odvedel k Strgarjevim, kjer so jih vsi že zbrani čakali. Vsi so Slakova tako toplo sprejeli, da je vsaka udarženost, kakor je ob prvem snidenju večkrat v navadi, v hipu zginila. Bili so si kot davni dobri znanci. Rudi je poprosil, da ga za nekaj minut oprostite. Ima še nujen opravke in se brž vrne.

Rudi se je podvzival do zlatarja. Izbral je bil zaročni prstan za Irmo s sinjim uralskim topazom, ki ga je zlatar imel edinega, a ga je moral v prstan šele vložiti. Rudi je bil prstana vesel. Sije kakor Irmine oči, si je mislil, ko ga je držal v roki. Povalil je zlatarja, poravnal račun, prstan v baržunasti škatici vtaknil v žep telovnika in se na-

glo vrnil k Strgarjevim.

Očeta sta že v živahnem pogovoru. Strgar je pripovedoval o gospodarstvu, o trgovanju, o izgubah in uspehih. Višji svetnik Slak ga je poslušal, tehtal njegove besede, posegal vmes in skušal dognati, ali zares stoji na trdnih nogah. Rudijeva mama pa je bila zvesta staremu naročilu: Kamor koli greš, vzemi oči s seboj! S Strgarico sta kmalu izginili. Še preden so posedli k večerji, je Slakova mama bolje poznala vso balo kakor nevesta in ženin. Ujela je hipec ob svojem možu in ni strpela, da bi mu ne pošepetala na uho: "Imenitno, moderno, a okusno, da bi človek ne verjel."

Ko so bili že pri koncu večerje, ki se ji Slakova mama ni mogla načuditi in se ni nič zatajevala, da bi svojega občudovanja ne razodevala Strgarici, je Strgar segel po steklenicah starega traminca, jih sam odčepil, vsem nalil kot zlato rumeno kapljico in nato spregovoril:

"Nisem jezični dohtar, da bi mi tekla gladka beseda. Kosa, plug in brana so bili moja visoka sola. Zato sem naravnost človek kot brazda za plugom. Moja prva dolžnost je, da ob tem lepe večeru najprej pozdravim očeta in mater — vašega in našega Rudija. Jaz in vsa družina smo zelo počaščeni, da vas imamo med sabo, srečni smo in trdno prepričani, da nam te od danes trdno povezane skupnosti ne bo nihče razdrl. Vajin sin je odslej tudi naš sin, moja hči tudi vajina hči. Ljubita jo, kot mi že vsi ljubimo vajinega sina. Z modrostjo staršev, ki je Rudija vzgajala, stojta ob strani tudi moji Irmi, zlasti ti, draga Slakova mamica. Trdno vero imam v to, sam Bog naj jo varuje! — In sedaj še očetovsko besedo tebi, preljubi Rudi! Izročam ti del svojega srca. Boli me in te bolečine bi ne prenesel, ko bi se ne bil prepričal, komu Irmo izročam. Mož si, ostani moč vse življenje, zvest Bogu, zvest poklicu, zvest svoji ženi in domovini. — In Irma, ti moj prvi otrok, moja ljubezen, moja desna roka v pisarni, ali čutiš, kako se očetu trga srce? Nič za to. Tvoj oče je prebil že mnogo bolečin, tudi to bo, ker ve, da je to zakon življenja, da človek zapusti očeta in mater in se oklene svoje žene, žena svojega moža in postaneta — eno. Irma, bodi ena duša, eno srce z Rudijem v sreči in nesreči, zvesta družica do hladnega groba."

Strgar je hotel še izgovoriti, a beseda se mu je zataknila, v očeh so mu zaigrale solze. Vzel je čašo, stopil k Irmi in jo krčevito objel, nato še Rudija in vse po vrsti krog mize. Vsa miza je umolknila, vsi so si otirali solze. Irma si je z obema rokama zakrila obraz; drgetala je, ko je siloma dušila jok.

Prvi se je zbral Strgar, vsem dotočil vina in nato pozval Rudija:

"Izvršita, za kar smo se sešli, in izročita si očitno znamenje ljubezni."

Tedaj je vstal Rudi.

"Nimam besedi za vse, kar čutim v srcu. Zdi se mi, da bi bila vsaka beseda prazen zvok, cingljajoč zvonček. Ko bi mogel položiti pred vas svoje srce, bi v njem edinem brali, za kar besede še niso najdene. Hvala in zahvala stotisočkrat vsem za vse!"

Segel je v žep, odprl škatico in nataknil Irmi prstan. Irma mu je vrnila svoj prstan, nato sta se objela in bila objeta, dokler se Irma od sreče in ljubezni ni razjokala na Rudijevih prsih. Potem so šele trčili, vsi izpili do dna in se usuli krog zaročencev ter občudovali prelepa prstana.

(Dalje prihodnjik)

16. slovenski socialni dan v Buenos Airesu

BUENOS AIRES, Arg. — Slovenski socialni delavci v Argentini so pripravili letos že svoj 16. socialni dan. Vršil se je v nedeljo, 11. avgusta, v predavalnici Slovenske hiše v Buenos Airesu.

Pred zborovanjem je bila v kapeli Slovenske hiše sv. maša, ki jo je daroval direktor msgr. Anton Orehar, ki je po evangeliju v svojem govoru označil pomen dela in sklepov drugega vatikanskega zbora in s tem v zvezi poudaril dolžnosti vseh — tudi slovenskih — katoličanov.

Po končani sv. maši je v predavalnici Slovenske hiše začel zborovanje predsednik Stalnega odbora, ki prireja vsako leto socialne dneve, g. Avgust Horvat, ki je pozdravil navzoče predstavnike slovenskega javnega življenja v Argentini in ostale rojake in naglasil, da je potrebno, da tudi slovenski katoličani iščemo in najdemo svoj pravi odnos do vseh modernih pojavov življenja, zlasti do velikih tehničnih in socialnih sprememb na svetu.

Na predlog g. Horvata je bil za predsednika letošnjega socialnega dneva izbran g. Rudolf Smersu, ki je prevzel vodstvo zborovanja in napovedal dnevni red.

P. A. KUKOVICA DJ. je bil pri referent. Govoril je o etičnih problemih katoličana ob sodobnih tehničnih in socialnih spremembah na svetu. Med drugim je naglasil, da je danes tehnika poleg politike v središču vsega svetovnega dogajanja in je naša doba v resnici tehnična doba. Tehnika in znanost spreminjata obličje zemlje.

Ljudje zavzemajo različno stališče do tehnike. Nekateri ostajajo ravnodušni in ne vidijo problemov, ki jih ta prinaša. Druge preveča strah, ker vidijo napredek tehnike predvsem v orožju (atomska bomba) in v avtomatizaciji, ki naj bi prinašala brezposelnost. Zopet drugi pa so veliki občudovalci vsega tehničnega napredka.

Iz etičnega vidika mora biti naša sodba pozitivna. Tehnični napredek je izvrševanje božjega naročila ('Podvzrta si zemljo!'), je napredek luči in svetlobe, je pomoč človeštvu, je skratka velik božji dar. Od človeka pa je

odvisno, kako bo ta božji dar uporabil. Nekaterim odkriva božjo vsemogočnost in jih vodi k ponižnosti, druge pa omamlja, da izgubljajo smisel za nadnaravno. Tehnični duh, tehnokracija — so negativni učinki tehnike, povzročajo duhovno slepoto, zanikujejo nadnaravne ideje, tudi smisel za kulturo.

Kristjan mora zavzeti do tehnike pozitivno stališče. Tehnika ni nekaj slabega. Nasprotno, prihaja od Boga in vodi k Bogu. Nekateri slabi učinki tehnike nastopajo samo zaradi zlorabe tehnike. Kristjanu naj bo tehnično sredstvo za izpopolnitev človeka in za pomoč vsemu človeštvu.

G. MILAN MAGISTER je bil drugi referent in je govoril o tehničnem in socialnem nauku Cerkev. Poudaril je, da je učeniška služba bistvena za Cerkev; vse presoja po zadnjem človekovem namenu. Zato prav iz tega vidika govori o vseh človeških problemih: socialnih, gospodarskih, političnih itd. Zlasti se je Cerkev vedno zanimala za socialno vprašanje in izdala mnogo odločb že pred okrožnico Rerum novarum, ki je vrh socialnega učenja Cerkev, in po njej do najnovejših znanih socialnih okrožnic (Mati in učiteljica, Mir na zemlji, Razvoj narodov in Človeško življenje). Zadnji koncil je mnogo razpravljal o socialnem vprašanju in koncilski dokumenti so polni navodil za ureditev družbenega življenja.

Tehnika je prinesla velike spremembe na socialnem področju. Delo kristjanov mora biti, do te spremembe usmerjajo v smislu krščanskega socialnega nauka, da zmanjšujejo negativne vplive industrijske revolucije in iščejo za nove razmere tudi nove rešitve. Pri tem pa je treba imeti pred očmi načela, ki so vedno veljavna: načelo človekove svobode, njegovega dostojanstva, ljubezni in pravičnosti, načelo zasebne lastnine, ki jamči človekovo samostojnost in svobodo, pri čemer pa se seveda ne sme pozabiti, da so z lastnino združene socialne funkcije.

Kristjani moramo čutiti odgovornost za reševanje problemov moderne družbe in moramo povsod aktivno posegati v družbeno življenje v duhu socialnih okrožnic in smernic drugega vatikanskega zbora.

Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem go-

vornikov in jih nagradili s ploskanjem. O vprašanih, ki sta jih govornika razvijala, se je razvil daljši razgovor, v katerega je poseglo precej navzočih rojakov.

Tajnik Stalnega odbora lic. Stanko Zužek je nato prečital pozdravni pismi za predsednika Narodnega odbora za Slovenijo dr. Miho Kreka in kardinala Caggiana, ki sta bili soglasno sprejeti. Prav tako so navzoči soglasno sprejeli

resolucije 16. slovenskega socialnega dne:

1. Znanost in tehnika stojita danes v ospredju človeškega zanimanja. Sta na svoji zmago-slavni poti in prinašata človeštvu velik tehnični napredek. Posledice tega napredka so velike spremembe na vseh področjih človeškega udejstvovanja, posebej še na duhovnem in socialnem področju.

2. Človeštvo te spremembe sprejema in vrednoti zelo različno. Nekateri se jih veselijo, drugi jih sprejemajo s strahom in negotovostjo. Sprejeti jih moramo kot dar božji in jih kot take pravilno vrednotiti. Znanost in tehnika nam odkrivata velike možnosti tvarnega in duhovnega napredka, a nam vernim istčasno pokažeta našo majhnost pred Bogom in odvisnost od nje-ga.

3. Znanstvena dognanja moramo uporabljati in vrednotiti tako, da nam bodo služila kot sredstvo za stvarno blaginjo in pomoč pri duhovni rasti. Posebej še kristjani si moramo prizadevati, da bomo z delom svojega duha in rok ustvarjali znanost in tehniko v slavo božjo. Sodobnemu tehničnemu svetu moramo dati krščansko obličje.

4. Spremembe v družbenem življenju moramo usmerjati v smislu krščanskega socialnega nauka. Le z aktivnim delom katoličanov bo to življenje resnično krščansko in vredno človeka.

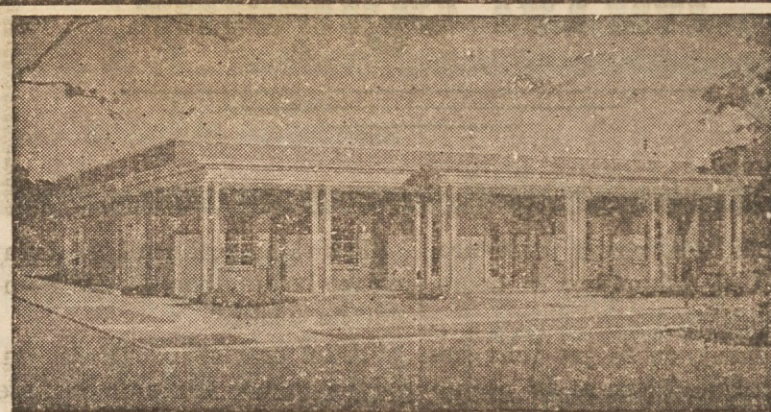
5. Katoličani moramo izvrševati to nalogo z velikim čutom odgovornosti in moramo praktično dokazati svetu, da smo sposobni rešiti — kot je to človeško mogoče — vse probleme novo nastajajoče družbe. Zato je nujno, da ta vprašanja proučujemo v duhu papeških socialnih okrožnic in smernic drugega vatikanskega cerkvenega zbora.

R. S.

TONY KRISTAVNIK

PAINTING AND DECORATING

Telephone: 946-8436

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.

KENmore 1-6300

Grdina trgovina s pohištvom — 15301 Waterloo Road

KENmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

1053 East 62nd Street

HENDERSON 1-2088

ROMANJE PROTİKOMUNISTIČNIH BORCEV TABOR

(Nadaljevanje z 2. strani)

v takratnih zmedah organiziral tako strumno slovensko vojsko domobrance, ki so brez vsake podpore zahodnih oblasti v kratkem času pridobili pod slovensko zastavo prvič svobodo Slovincem in bili za plačilo izdani po Angliji v mučeniško smrt.

Hvaležni moramo biti Rupnikovemu bataljonu, katerega borci so nas ščitili preko Ljubelja in mimo Borovelj, da smo mogli doseči Vetrinjsko polje in ušli gotovi mučeniški smrti. Bilo nas je menda vseh preko 20,000 in danes nas je nekaj sto, ki javno izkažemo hvaležnost tem hrabrim borcem in mučenikom.

Te dneve našega romanja bi se morali spomniti našega bana dr. Natlačena, ki je dal življenje po zahrbtnem umoru za čisto krščansko življenje. Enako žrtev je doprinesel korekten uradnik banovine Narte Velikonja, ki je bil poosebljena ljubezen do trpečega naroda.

Ali naj mi ob spominu na take posameznike, idealne borce za svobodo in vero ob spomin-ski proslavi za pokojne mučenike, člane vaških straž, četnikov, pozneje združenih v domobran-ce, opravimo pobožnost z nekaj sto borcev?

Se je čas, da tisti, ki nima strahu pred raznimi političnimi novotarijami, da napreže svoj stroj in pohiti na gornje romanje.

Ne sramujmo se ne našega jezika ne naših žrtev! Ne molčimo o izdajstvu, katero so povzročali "gosposki" narodi nad našim narodom, ampak pokažimo našim še živim borcem bratom, da jih cenimo visoko radi njihove požrtvovalnosti brez plačnega dela in napora dokazati svetu krivico, ki jo trpi naš narod.

Za vse nas pa naj velja molitev: O Bog, brez Tvoje volje se nič ne zgodi, zato ne glej na grehe živih, temveč radi zaslug mrtvih odpusti!

Rudolf Lukež st.

Zahodni Nemci se ne bojijo ruskega vdora

ZDRUŽENI NARODI, N.Y.—

Ko so ruski tanki vdrl v Čehoslovaško, je bilo okoli 7.000 zahodnih Nemcev v čeških kopališčih in letoviščih. Prvih par dni se jih je vrnilo domov le okoli 2.000, vsi drugi so ostali. Rusi so se namreč do krajev, kjer so turisti, obnašali obzirno, tako da turisti z njimi niso imeli nobe-

Moški dobijo delo

Iščemo pomočnike

za vlivanje kalupov v železniškem oddelku. Vse zмене. Basic Aluminum Casting Co. 1325 E. 168 St. pri Saranac Rd. severno od St. Clair.

(170)

nega posla, ako ga ravno niso hoteli imeti.

Na drugi strani so uprave čeških kopališč in letovišč stavile vsem turistom možnost hitre vrnitve na ta način, da je zmeraj čakalo v pripravljenosti nekaj avtobusov, ki bi prepeljali turiste do najbližje obmejne postaje.

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Lepa soba, hrana in nekaj plače se dobi v zameno za lahko hišno delo in družico starejši ženski v Cleveland Heights. Kličite 946-7300.

—(166)

Female Help Wanted

Kitchen Help Wanted

Morning and afternoon

Waitress Wanted, also.

SORN'S RESTAURANT

6036 St. Clair Avenue

EN 1-5214

(x)

Wanted Counter Girl

From 4:00 p.m. on, full or part time. Must be 21 or over. Call HE 1-5254 in the morning or EN 1-8864 in the afternoon.

(x)

MALI OGLASI

V najem

Oddamo 2 stanovanji, 5 sob vsako, na tretjem, ena \$50, ena \$65. Kličite 881-5158.

(x)

Lastnik prodaja

dobro 2-družinsko hišo, 4-4, garaža, na E. 72 St., južno od St. Clair Ave. Prebarvana lansko leto. Kličite 431-9798, po 4. uri pop.

(166)

V najem

Lepo 5-sobno stanovanje na 1260 E. 71 St. zgoraj. Najemnina \$75.00, vključno plin. Kličite 431-0866 ali 431-4558.

(168)

Naprodaj

Hiša 6 sob, na novo karpetirana, nova zimska okna in nadoknice, polna klet, garaža za tri avtomobile, na Ormiston Ave., blizu E. 200 St. Kličite 486-8981 ali 481-1196.

(168)

V najem

Oddamo 6 sob na E. 74 St., blizu St. Clair Ave., samo odra-slim. Najemnina \$75. Kličite 432-1038.

(168)

Opremljene 4 sobe oddajo

Opremljeno 4-sobno stanovanje oddajo na Addison Road. Vprašajte frizerja na 6005 St. Clair Avenue.

—(166)

V najem

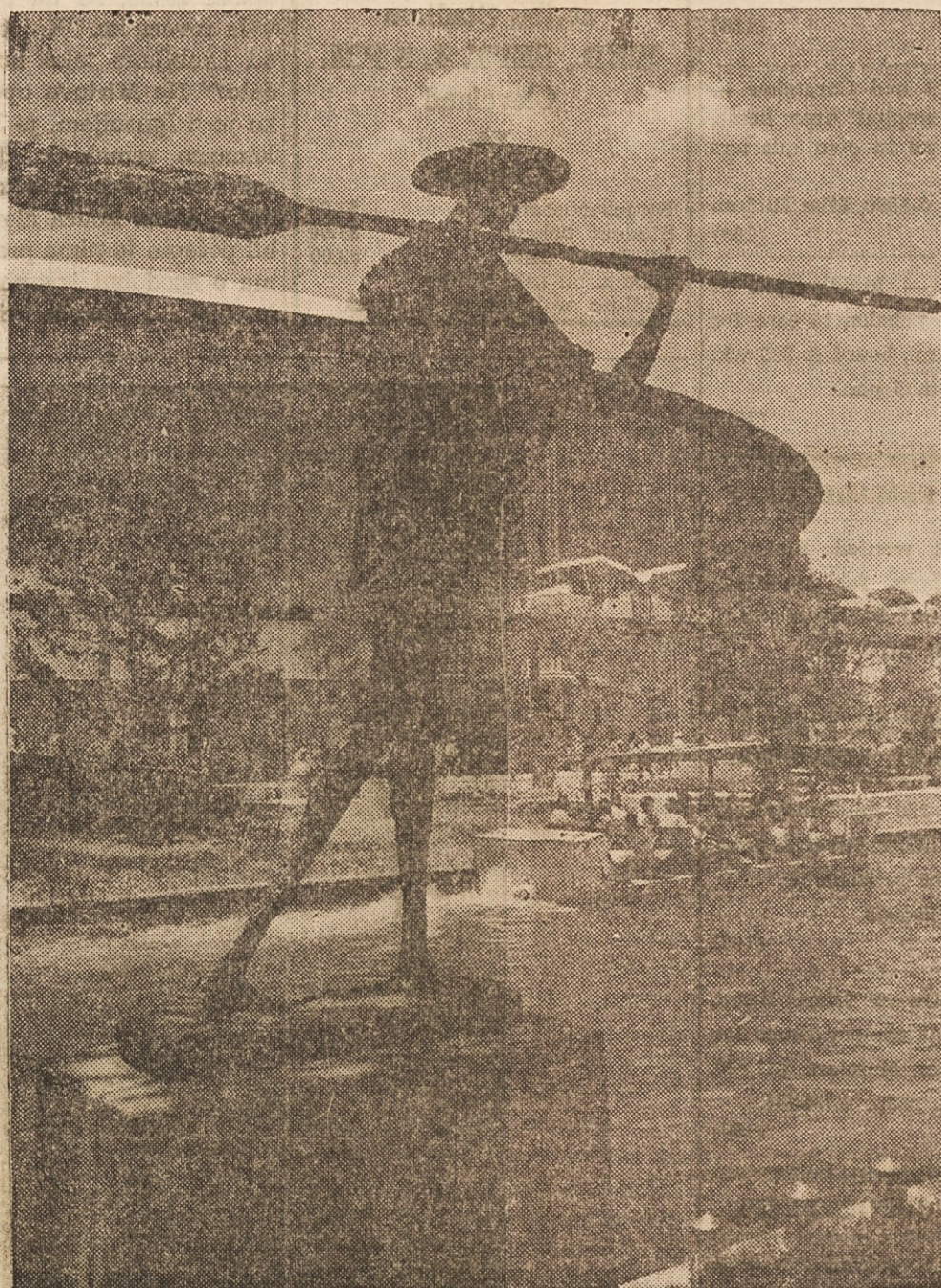
Lepo 4-sobno stanovanje spodaj se odda dvojici srednje starosti. Po želji garaža. Blizu Sv. Vida. Kličite HE 1-3489.

—(168)

Hika naprodaj

2-družinska, 5-5, na Edna Ave. Dajte ponudbo. Kličite RE 2-7264 ali RE 1-2317.

—(168)

"RIBIC" — Kiparsko delo modernega avstralskega umetnika Lindseye Daena razstavljeno na Kemis Fairu v San Antoniu, Tex. Okoli razstavišča in skozenj so speljane vodne struge in si je mogoče razstavo ogledati iz čolna oziroma iz ladjice.

D. RAULJEN:

Mrtvi ognjenik

"Lezite, oče, pozna je že ura, prehlad si nakopljete v takem hladu!"

"A, čakaj, da še jaz tebe nekaj vprašam. Pošto so mi poslali s Slemenca. Dreja bi rad po božiču prišel v svate. Pa mu ne kaže, da bi se zaman pehal po hribu in snegu, ako nisi pri volji, Lenka."

"Pot si bo prihranil, oče. Saj je tako bolan, ubogi Dreja! Pomladi ne učka."

"Tako praviš? ... Ta je, ta: kaj pa vemo, kaj nam prinese nova pomlad! ... A ti, menda nam ne boš spet na lepem ubegnila v Ljubljano?"

"Kaj se ve, oče! To pa že moram reči, da se boste vedeli rav-

nati: kadar spet ubegnem, se zlepa ne vrnem na Smrekovec."

"Ti ptička, ti!"
Artnik bi se bil rad nasmehnil na glas, pa se mu ni dalo. Malo je še zavzdihnil, pa se ni dalo razbrati, ali je spokojnik ali spokornik. Počasi je odkravljal v čumnato. Leto je ugašalo in vedela je Lenka, kakor se je bila večer zavedel sam Artnik: tudi smrčkovskemu gospodarju starost ne prizanesi.

S pomladnimi vetrovi je prišel razkol. Bilo je prav v začetku pomladi, ko je zemlja vneto gnala sokove v drevesa. Vetrovi so pripodili oblake na nebo, se igrali z njimi besno in jih cefrali, vse tako, kakor se je velika doba hotela poigrati z ljudmi. Mnogo je bilo hrupa v mestu, a že se je unesel plaz velikih besed in trušč manifestacij. Mladina se je spet plaho poskrila v domače zavetje, na obrazih se je povsod zrcalil strah pred negotovim, kar pa se je vedno določneje oblikovalo v eno samo besedo, ki je pretila udariti v polno: vojna ... Vse je bilo mrzlično sredi priprav. Ljubljana, kakor da bi podrezal v mravljišče. Že teden dni je tekla živa reka dan na dan proti glavnemu kolodvoru. Mladi možje in fantje so se poslavljali s težkimi kovčgi. Mobilizacija! Bila je neviden, silen magnet, ki nenehoma priteguje nešteto drobcev, vojnih obveznikov.

Mirt je imel plodno zimo za seboj. Domovina ga je spoznala po njegovih lepih delih. Lenka ga je po božiču vnovič obiskala in razpredala sta same svetle

sanje, kako si uredita družinsko ognjišče. Ustvarjal je z lahkotnim zagonom vse do zadnjih dni. Živčna stiska drugih ljudi je po malem začela tipati tudi v njegov atelje. Bilo mu je v naravi, da se je skoraj oveselil velikih dogodkov. Prav nič ga ni presejalo, ko je tudi on v začetku svetnega tedna prejel pozivnico. Lahkega srca je dal slovo umetniškemu delu, skoraj otroško razposajen se je brž lotil opravkov, da že zvečer odrine, kamor ga vabi vpoklic. Nakupoval je potrebščine po mestu; povsod je bila gneča, kakor da je roba na ponujo. Vse se je naenkrat poznalo med seboj, vse se bodrilo. Prijetna zavest take močnejše skupnosti je Mirta kar poživila. Ko je vse ponakupil in spravil v kovčeg, je hitel v gostilno h kosilu, za slovo nalašč k obilnemu kosilu. Proti večeru odplelje vlak. Mirt je razmišljal, kaj bi še kazalo opraviti, da ne pusti za seboj nič zamujenega. Tihotaj je misel, ali bi še stopil k Meliti. In prav nič ne bi škodilo, če bi preko vsega, kar je bilo med njima, tudi Ignacijo Orehku stisnil roko. Sklenil je, da tak obisk vendarle opravi. Ko je stopil v gostilno, kjer je bilo vse zasedeno in je šumelo kakor v panju, ga je iz kota poklical krepak glas, s stola se je dvignil trgovec Kobe:

"Le sem, Mirt, le sem!" Privzdigoval je stol ob sebi: "Poglej, kakor da sem ga za tebe pripravil."

"Ha, kaj ste se nalašč pomepipeljali?" se je široko zasmeljal Mirt, ko se je posadil na stol in že tudi globoko srknil iz vrčka, ki ga je bila natakarica kakor mimogrede postavila predenj.

"Kako?" je radovedno pogledal Kobe. "Mar je tudi tebe zadelo?"

"Sram bi me bilo, če ne! Vas kajpada ne bo oplazilo, kako bi mogla biti vojna orez dobičkarjev, haha!"

"To pa!" se je zadovoljno udaril Kobe po kolenu. "Bolje zgo-daj kakor prepozno, sem si rekel in sem jo s tovrnim avtom davi pribrisal v Ljubljano, nakupil, kar se je dalo, in proti večeru odrinem domov."

"Srečno pot po Črnem grabnu! Jaz pa odrinem drevi z vlakom. Kaj, — mar ni čudno: v domači kraj sem vpoklican, na mejo nad Smrekovcem! Čudovito!"

"Prav zares," se je pomenljivo posmehnil Kobe. "Nemara te kliče ljubezen, ne vojska, fant! A da ne bova praznih klatila, — mar se ti je treba ponoči cijaziti z vlakom? Na svoje vreče te naložim, če že nočeš z menoj h krmilu."

Mirtu je šlo ta dan kakor po loju, zato sta bila tudi s Kobetom brž zgovorjena.

Popoldne je Mirt stopil na stanovanje Ignacija Orehka. Dolgo je zvonil. Ni se mu zdelo čudno, da Ignacija ne najde doma; saj je pol Ljubljane na ulicah, kako bi se vzdržal on! In vendar je pozvonil še enkrat, saj mora še k Meliti. Začuli so se počasni koraki. Odprla je kuharica, nejevoljna in prepadena. Svoje žilave, zgrbančene roke si je brisala v predpasnik in začudeno pogledovala Mirta:

"Tako, vi ste! Jaz sem pa mislila, da je spet kdo do policije. Gospoda iščete? Še ne veste, kaj se je zgodilo? ... Tak vendar, saj bo že zdajle v listih. Gospod Lediha vam bi vse natančneje vedel povedati. Ponorel je naš dohri gospod. Ponorel, drugega ne morem reči. Govorili so mu, da bo premoženje izgubil ... in pa, saj veste, zaradi tiste pevke je bil zadnji čas tako v ognju. Ni šlo po sreči, gospod. Takšno življenje in takšna ljubezen se ne more srečno končati, to sem si večkrat mislila. In se res ni. Ponoči je streljal na njo, potem pa še nase ... Milost božja, kaj strahu sem prestala! Zdaj ležita v bolnišnici, pravijo, da ju bodo rešili. Ali hočete pogledati sledove krvi? Policija ni dopustila, da bi pospravila. Vstopite!"

"Hvala vam za prijaznost!" se je otresel Mirt. "Dovolj, kar ste mi povedali. Pozdravite ju ... da oba ... ko ju obiščete ..."

Zdirjal je po stopnicah. Našel je Kobeta na dvorišču gostilne, ko je pravkar nadzoroval, kako mu nakladajo poslednje tovore na avto.

"Nekam bled si!" je takoj opazil Kobe, ne da bi pustil z vida tovarnike. "Kaj te je slovo od Ljubljane tako hudo prizadelo?" Na Mirtovo opombo, kako je z Ignacijem, je Kobe malomarno zamahnil: "Nu, vidiš, saj sem vedno pravil: kako pa naj pošteno konča človek, ki je bil potepin in nima pravega pojma o spodobni trgovini! ... Daj kovčeg! ... Takole, vidiš! Zdaj

pa, Ljubljana, srečno za dolgo časa!"

Mirt je prisedel v kabino in Kobe je pognal s hrumečim motorjem iz mesta. Vse povsod je vojna, strahotna zapeljivka, že kazala svoj obraz, kakršnega kažejo najbolj prekanjene vlačuge mladeničem, da jih zamamijo v strast in zvabijo v pogubo. Z velikega kolodvora so se oglašali zategli piski lokomotiv, ki so ranžirale neštete vagonne. Vojške kolone so se pomikale po cestah, pogostokrat se je bilo treba umikati pratežu, dolгим vrstam visoko naloženih vojaških voz. Kmalu izven mesta so že bila taborišča s šotori. Podčastniki v pelerinah, že od glave do pete opremljeni za vojskovanje, so stopali na ceste, se razgledovali, nadzorovali promet in ustavljali avto: "Kam? ... Ste srečali kolono s poljskimi kuhinjami in oddelek strojnic? ... Dalje!"

(Dalje prihodnjič.)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

ŽENINI IN NEVESTE!

NASA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HENDERSON 1-0628

ZNANA OBRAZA — Nemška filmska igralka Romy Schneider in filmski igralec James Mason plešeta na filmskem festivalu v Berlinu v Funkturnu palači.

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

HELIODYNE CORPORATION A Division Of KMS Industries, Inc. HAS POSITIONS IMMEDIATELY AVAILABLE

At The Los Angeles (Van Nuys) Operations:

EXPERIMENTAL PHYSICIST

Ph. D. or equivalent education to perform research in the dynamics and aerothermochemistry of turbulent flows and in high temperature gas kinetics and spectroscopy. Must be able to work with conventional laboratory electronics and optics, and have experience in shock tube, shock tunnel, wind tunnel or water tunnel instrumentation.

THEORETICAL PHYSICIST / FLUID MECHANICIST

Ph. D. or equivalent education to perform research in the structure of turbulent flows, turbulent mixing and reactions in high temperature gases. Should have familiarity with modern theories of turbulence. Background in plasma physics, kinetic theory, stochastic processes and numerics desirable.

To perform studies of wave propagation in plasmas, plasma breakdown; and propagation and scattering from random media. A strong background in classical mathematical physics and some familiarity with numerical computation techniques and Monte Carlo methods desired.

The above skills are to be applied to a continuing activity in re-entry physics.

At The San Bernardino Operations:

—PHYSICISTS

—APPLIED MATHEMATICIANS

—ELECTRICAL ENGINEERS

BS/MS or equivalent candidates should be experienced in flight test data handling and analysis. They must be ready for challenging assignments in the area of radar correlation and analysis required for assessing performance of re-entry penetrations systems.

At The San Diego (La Jolla) Operations:

—PHYSICISTS

—PHYSICAL CHEMISTS

—ELECTRICAL ENGINEERS

—APPLIED MATHEMATICIANS

MS. Ph.D. or equivalent education to qualify for work in the theoretical aspects of spectroscopy, plasma physics, equations of state of solids, material properties under stress, re-entry physics and charged particle beams. Related thesis and/or experience in these areas is preferred.

—SCIENTIFIC PROGRAMMERS

BS/MS with FORTRAN II and IV experience and acquainted with CDC 3600 and 6600 computers.

Bright junior scientists and established senior scientists who are interested in associating with top technical talent and sharing in the financial and technical growth of a skyrocketing, publicly-held young company with potential. Please send resume and salary history (in confidence) to:

Dr. Keith A. Brueckner, Vice President & Technical Director

HELIODYNE CORPORATION
A Division Of KMS Industries, Inc.
7810 Burnet Ave., Van Nuys, Calif. 91405
An Equal Opportunity Employer

(168)

ELECTRICIAN

MICHIGAN CONSOLIDATED GAS COMPANY
has need for electrician to engage in operating, maintaining, repairing and installing electrical systems, controls and equipment.

Must possess journeymens electricians license.

Acceptable for the City of Detroit

Write, wire or call

MR. MORRISON

965-8000, Ext. 2989

EMPLOYMENT AND PLACEMENT

One Woodward Avenue

Detroit, Michigan

An Equal Opportunity Employer

(167)

Mechanics

Truck - Trailer - Tractor

Experience Necessary

Union Wages And Benefits

Write, Wire Or Apply

Akron - Chicago, Inc.

1016 Triplett Blvd., Akron, Ohio

An Equal Opportunity Employer

(168)

DIE DESIGNER

Experienced in progressive design for multi-plant automotive parts manufacturing company. Presses up to 400 ton, gage to 200. Permanent position, excellent fringe benefits. Plant location suburban Akron-Canton area.

METAL STAMPING DIVISION

MONARCH RUBBER COMPANY

Hartville, Ohio

AC 216-877-9311

An Equal Opportunity Employer

(166)

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

CHILD CARE — Two children

Stay or go. \$25 week.

224-0821

(166)

HOUSEKEEPER — Live in. Widower w/ 2 children. Best wages. No. suburb. Phone HA 7-6039 days. Eves. & wkend. CR 2-3072

(166)

HOUSEKEEPER — For elderly lady. Live in. No. West side. Own rm. Call aft. 5 p.m. Sun. NE 1-2944

(166)

HOUSEKEEPER and Caretaker — Exp. Refs. Barrington Area home. Live on premises in own quarters or go. 664-2955 or MO 6-1500, Miss Hildum

(168)

CHILD CARE — Middle-aged or elderly lady on pension to care for 2 boys 2 & 3. Rm., board & \$25 wk. Call 235-7284 aft. 5 p.m.

(167)

MALE OR FEMALE HELP

HAIRDRESSER wanted. Male or female. Gd. oppty. for ambitious person. Exper. pref. Salary & comm. For inform. call CL 5-3933.

(166)

REAL ESTATE FOR SALE

MICHIGAN — 130 mi. from Chgo. 38 Acres. 5 rm. house. River & pond. Ideal for rec. or retirement. 458-2575

(166)

MOKENA — Owner trans. Beaut. 10 rm. house. 2½ car gar., huge lot, crptd. Fruit trees. Must see. \$31,900. Related or inc. prop. 479-9266.

(166)

BUSINESS OPPORTUNITY

PET BUSINESS — Well est. bldg. included. \$30,000. Loc. in Western suburbs.

832-1866 By Owner

(166)

Cleveland Stokers FOOTBALL (SOCCER)
at the Stadium
WED., SEPT. 4, 8 P.M.
Cleveland vs. Chicago

Bleacher seats \$1.00
Student tickets \$1.00
All lower deck \$3.00
Tickets on sale at the stadium or Richman Brothers

ONI SE BRIGAJO LE ZA SVOJ POSEL? — Južnovietnamski ribiči se ukvarjajo s svojimi mrežami na bregu morja pri vasi kakih 12 milj južno od Quang Tri mesteca, kot bi jih ameriški tanki v ozadju nič ne brigali.